

Otteita senecan kirjeestä

Luciliukselle

Tärkeintä filosofiassa on ihmisten välinen yhteisyys, inhimillisyys ja kumppanuus (V kirje).

Hoc primum philosophia promittit, sensum communem, humanitatem et congregationem.

Älä ihmisten parissa ikäänkuin jumala katselisi, puhu jumalalle ikäänkuin ihmiset kuuntelisivat (X kirje).

Sic vive cum hominibus, tamquam deus videat; sic loquere cum deo tamquam homines audiant.

Tutki itseäsi, ruodi ja tarkastele itseäsi monin tavoin. Ennen kaikkea pane merkille, oletko edistynyt filosofiassa vai elinpäiviesi kartuttamisessa (XVI kirje).

Execute te et varie scrutare et observa; illud ante omnia vide, utrum in philosophia an in ipsa vita profeceris.

“Sinä tiedustelet”, hän lausuu, “mitä minä olen oikein saavuttanut?” Olen ryhtynyt olemaan ystävä itselleni. Tuollainen ihminen on saavuttanut paljon; hän ei tule koskaan olemaan aivan yksinäinen. Voitkin olla varma, että tuo mies on samalla ystävä koko ihmiskunnalle (VI kirje, osittain lainaus filosofi Hekatonilta).

“Quaeris,” inquit, “quid profecerim? Amicus esse mihi coepi.” Multum profecit; numquam erit solus. Scito hunc amicum omnibus esse.

Filosofia opettaa meitä toimimaan oikein, ei käyttämään sanoja. Se kehoittaa itse kutakin elämään omia edellytyksiään silmälläpitäen niin, ettei kenenkään puhe olisi epäsoinnussa hänen elämänsä kanssa ja vielä niin, että kunkin sisäinen elämä olisi sopusoinnussa hänen toimiensa kanssa. Tämä onkin korkein velvollisuus ja myös suurin todiste filosofisesta viisaudesta - että teot ja puheet ovat tasapainossa ja ihminen on kaikkialla oma itsensä (XX kirje).

Facere docet philosophia, non dicere, et hoc exigit, ut ad legem suam quisque vivat, ne orationi vita dissentiat, ut ipsa intra se vita unius sit omnium actionum sine dissensione coloris. Maximum hoc est et officium sapientiae et indicium ut verbis opera concordet, ut ipse ubique par sibi idemque sit.

Koonnut ja latinasta kääntänyt: *Mikko Leinonen*